

Časť piata: Chápanie Novej zmluvy

3. Duch Boží

Cítite dnes zúfalú túžbu po Duchu Svätom? Ak nie, možno nesprávne chápete, kým ste vy, alebo kým je Duch Svätý. Každý aspekt nášho spase-
nia závisí od neho. Bez Ducha nemôžeme poznať Boha, chápať Písmo,
vítaziť nad hriechom alebo premieňať ľudí okolo nás. Bez Ducha sme
duchovne bezmocní, preto je nesmierne dôležité, aby sme správne chá-
pali, kým je a čo robí.

Naša potreba po Duchu Božom má korene na samom začiatku: Adam
a Eva sa v rajskej záhrade vzbúрили voči Bohu a odvtedy žije ľudstvo
v neustálej vzbure. História Izraela je mocnou pripomienkou toho, že ľud-
ské bytosti nedokážu verne nasledovať Boha bez Ducha. Boh poukázal na
hlavný problém Izraelitov v Ezechielovi 36: ich srdce bolo z kameňa. Boli
duchovne mŕtvi. Potrebovali nové srdce a nového ducha. A Božie riešenie
tohto problému spočívalo v kompletnej premene jeho ľudu:

„Potom vás pokropím čistou vodou a budete očiste-
ní od všetkých svojich poškvŕn, i od všetkých modiel
vás očistím. Dám vám nové srdce a nového ducha do

vášho vnútra; odstránim kamenné srdce z vášho tela a dám vám srdce z mäsa. Dám svojho ducha do vášho vnútra a spôsobím, aby ste chodili podľa mojich ustanovení, zachovávali a plnili moje nariadenia.“ (Ezechiel 36, 25-27)

To, čo Boží ľud potreboval, bol Duch Svätý. Potrebovali sa od základov zmeniť a potrebovali moc Božej prítomnosti. Izraelitom sa to možno zdalo nemožné. Koniec koncov, keď sa Boh rozprával s Mojžišom na vrchole hory Sinaj, oni stáli vydesení na jej úpätí. Keď Božia sláva naplnila chrám, oni padli na svoju tvár. Keď sa chcel niekto priblížiť k Božej prítomnosti prebývajúcej v svätostánku či chráme, museli byť nesmierne opatrní. Ako by len mohol tento všemocný Boh prebývať v poškvrených a krehkých ľudských bytostiach?

No presne tento zázrak sa stáva realitou v Novej zmluve. Je riešením pre ľudskú vzburu, vyvrcholením Božieho vykupiteľského plánu.

Keď Ježiš povedal svojim učeníkom o príchode Ducha, neznamenal to, že by Duch ešte nezačal existovať, alebo že bol predtým vo svete neaktívny. Duch sa aktívne podieľal na stvorení aj na vykupiteľskej práci Boha v Starej zmluve. Avšak Stará zmluva ukazovala dopredu, na čas, keď bude Duch Boží konať v ľuďoch novým a mocným spôsobom.

1. *Zamyslite sa nad významom zaslúbenia ohľadom Ducha Svätého v Ezechielovi 36, 25-27. Prečo je tento sľub taký dôležitý v histórii vykúpenia?*

Kto je Duch Svätý

Pri diskusii o takej posvätej téme, akou je Duch Svätý, musíme byť obozretní. V prvom rade musíme uznať, že Duch Svätý je Boh. Rovnako ako Ježiš Kristus je samostatná osoba, ktorá je však plne božská, aj Duch je jediný a zároveň je plne Bohom.¹ Toto je mystérium zvané Trojica, založené na fakte, že Biblia hovorí o Otcovi, Synovi a Duchu Svätom ako o odlišných osobách, no zároveň jasne označuje každú z týchto osôb ako Boha.

To má potom dôležitý vplyv na naše zmýšľanie o Duchu Svätom. Duch je viac než akýsi mystický guru alebo džin – je Boh a je hoden rovnakej lásky a poslušnosti, akú si zasluhuje Boh. Tiež to znamená, že Duch Svätý je osoba. Nie je neosobná sila a preto by sme naňho nemali odkazovať zámenom „to“. Duch Svätý je „on“ – osoba, ktorá má schopnosť konať, má svoju vôľu, ba dokáže byť aj zarmútená (Ef 4, 30). Týchto pár myšlienok by malo tvoriť rámec pre naše nazeranie na Ducha Božieho.

2. *Ak budeme Ducha vnímať ako osobu a ako Boha, ako sa zmení náš prístup k nemu?*

¹ Jeden z najpriamejších výrokov Písma, ktorý stotožňuje Ducha Svätého s Bohom, sa nachádza v Skutkoch 5. V 3. verši sa Peter pýta Ananiáša, prečo sa rozhodol klamať Duchu, a hneď v ďalšom verši mu hovorí, že tým vlastne klamal Bohu. Spodobnou premisou sa stretávame na mnohých ďalších miestach Písma: Duch Svätý je plne Bohom, rovnako ako Ježiš Kristus aj Otec sú plne Bohom.

Duch v Novej zmluve

Skutky Ducha Svätého nám zaplňajú prvé stránky Novej zmluvy. Od samého začiatku vidíme, ako ním boli naplnení Ján Krstiteľ či Ježiš a ako rástla ich služba až do jej zavŕšenia (Lukáš 1, 15 a 4, 1). Evanjeliá sú plné pripomienok toho, že Ježišova služba bola posilňovaná Duchom Božím. Dych berúce udalosti, odohrávajúce sa v Novej zmluve, sú priamym výsledkom diela Ducha Svätého.

V Skutkoch 2 Duch dramatickým spôsobom zostúpil na učeníkov a zmocnil ich bezprecedentným spôsobom. Prišlo to v kritickej chvíli. Ježiš vstal z mŕtvych, dal im nedosiahnuteľnú úlohu Veľkého poslania a potom vystúpil do nebies. Učeníci dostali svoje poverenie, ale Ježiš im povedal, aby čakali, kým nedostanú moc zhora. Zrazu na nich zostúpil Duch a oni začali „rozprávať o veľkých Božích veciach“ v rôznych jazykoch. Peter vysvetlil, že toto vyliatie Ducha bolo zasľúbené už v Starej zmluve. Boží ľud čakal na Ducha, aby ho zmocnil, a konečne prišiel tento dlho očakávaný deň. Duch Boží teraz konal v ľudských bytostiach – nielen vo vodcoch Izraela, ale vo všetkých Božích ľuďoch.

3. *Pozorne si prečítajte Skutky 2. Sústreďte sa pritom na dve veci: (1) odkazy na starozmluvné pravdy a zasľúbenia a (2) odkazy na Ducha Svätého. Aké zmienky vidíte v Petrovej kázni o niektorých kľúčových konceptoch, ktoré ste študovali v kapitolách o Starej zmluve?*

4. *Čo hovorí táto pasáž o Duchu Svätom? Ako konal Duch Svätý v tomto významnom bode vykupiteľských dejín?*

Duch Boží a Božie slovo

Nielenže je Duch Svätý zodpovedný za zázračné udalosti zaznamenané v Novej zmluve, ale zodpovedá aj za zapísanie samotnej Biblie! Ježiš povedal svojim učeníkom, že Duch im pripomenie všetko, čo ich učil (Ján 14, 26). Ide o veci, ktoré učeníci a ich blízki spolupracovníci zaznamenali v Novej zmluve. Podobne v 2. Petra 1, 21 čítame, že Písmo nie je ľudským výmyslom, ale výsledkom konania Ducha prostredníctvom autorov Biblie. Všetky detaily textu Písma, až po jeho zdanlivo nedôležité gramatické špecifiká,² sú vnuknuté Bohom, a preto sú pre nás autoritatívne. Je pravda, že Boh použil osobnosť a vlastnosti ľudských autorov pri zaznamenávaní Písma, no aj na ich slová Biblia odkazuje konštatovaním, že to „hovorí Duch Svätý“ (Hebrejom 3, 7).

Služba Ducha

Počas Ježišovho pôsobenia na zemi nebolo pochyb o tom, že pracoval na naplnení Božieho vykupiteľského plánu. Možno by sme očakávali, že bu-

² Pozrite si napríklad v Galaťanom 3, 16, kde Pavol poukazuje na dôležitý teologický argument na základe starozmluvného použitia podstatného mena v pluráli namiesto singuláru.

de pokračovať vo svojej službe, zhromaždí viac a viac nasledovníkov, až napokon dokoná vykúpenie, po ktorom svet tak túžil. Ale keď sa už zdalo, že je vykúpenie na dosah ruky, Ježiš odišiel. Bol Boží plán prerušený?

Samozrejme nie. Ježiš odišiel vtedy, keď mal, lebo to bolo súčasťou Božieho plánu. Ježiš svojich učeníkov zrejme ohromil, keď im povedal, že jeho odchod je pre nich *lepší*, než keby zostal! Ako je to možné? Ako mohla Božia misia na zemi pokračovať efektívnejšie bez Ježiša? Odpoveďou je Duch Svätý. Ježiš povedal: „Ja vám však hovorím pravdu: *Pre vás je lepšie, keď odídem*. Ak totiž neodídem, Tešiteľ k vám nepríde. Ak však odídem, pošlem ho k vám“ (Ján 16, 7).

Ježiš nám poslal svojho Ducha („Pomocníka“), aby mohol naplniť Božie zámery na zemi. Duch prebýva v jeho ľuďoch – rovnako ako Boh prebýval v svätostánku a neskôr v chráme počas Starej zmluvy – aby mohol konať prostredníctvom nás. Toto prebývanie Ducha nie je len špeciálnym darom pre *niektorých* kresťanov, ale Božím darom pre *všetky* jeho deti. Pavol to povedal veľmi jednoducho: „Ale ak niekto nemá Kristovho Ducha, ten nie je jeho“ (Rimanom 8, 9).

Duch je absolútne nevyhnutný pre naplnenie misie, ktorú sme dostali. Pokiaľ nás Duch nezmocní, aby sme verne nasledovali Ježiša, budeme kráčať v šľapajach neposlušného Izraela. Naša potreba mať Ducha je taká veľká, že Boh nám prikázal, aby sme žili podľa Ducha (Galaťanom 5, 16), aby sme boli naplnení Duchom (Efezanom 5, 18), aby sme sa modlili v Duchu (Júdom v. 20), aby sme Duchom umŕtvovali skutky tela (Rimanom 8, 13) atď. Duch zabezpečuje našu vernosť až do konca. Ešte aj uistenie, že sme Božie deti, pochádza zo svedectva Ducha Svätého (Rimanom 8, 16). V Rimanom 7 a 8 Pavol porovnáva život v tele (t. j. bez Ducha Božieho) so životom prežitým v moci Ducha. Ten rozdiel je závažný.

5. *Prečítajte Rimanom 7 a 8. Čo nám Pavlovo porovnanie týchto dvoch spôsobov života hovorí o role Ducha Svätého a o našej potrebe žiť v Duchu?*

Duch v Božej misii

Boží vykupiteľský plán ďalej pokračuje. Boh používa svojho Ducha v životoch jeho detí, aby konali jeho dielo. Misia cirkvi je príliš náročná na to, aby sa dala dosiahnuť bez spoliehania sa na Ducha. Naša misia je príliš dôležitá na to, aby sme sa o ňu pokúšali bez jeho moci. Jednoducho nemôžeme naplniť Veľké poslanie bez hľadania a spoliehania sa na Ducha Svätého.

Musíme však dbať na to, aby nás naša snaha o Ducha viedla smerom k Ježišovi, a nie preč od neho. Ján nám hovorí, že cieľom Ducha Svätého je osláviť Ježiša Krista (Ján 16, 14). Duch ako žiara reflektora zameriava pozornosť na Krista a na jeho spasenie. Preto by sme nemali oddeľovať dielo Ducha od diela Ježiša (či Boha Otca). Ak nesmerujeme k čoraz väčšej láske a dôvere k Ježišovi, je pravdepodobné, že nedržíme krok s Duchom.

Duch môže robiť neuveriteľné veci v nás a prostredníctvom nás. Zázraky zaznamenané v Novej zmluve nás často inšpirujú k tomu, aby sme aj my dnes vyhľadávali podobné skúsenosti. Pamätajte však na to, že máme hľadať Ducha, a nie konkrétne nadprirodzené skúsenosti. Keď sa budete usilovať žiť v moci Ducha, spoliehajte sa na zaslúbenia Božieho slova. Dôverujte Duchu, že vám odhalí svoju moc tak, ako on chce.

Duch Svätý nás často vedie tým, že formuje, kým sme. Dáva nám nové túžby, aby sme postupne začali žiť s cieľom osláviť Boha vo všetkých našich rozhodnutiach. Aj keď to nevyzerá tak dramaticky ako uzdravenie chorých alebo predpovedanie budúcnosti, v každom ohľade je to rovnako zázračné.

6. *Ako vidíte konať Ducha Božieho v živote vášho zboru? Ak máte problém identifikovať dielo Ducha, prečo ho podľa vás nie je jasne vidieť vo vašom zbore?*

Duch koná nielen prostredníctvom jednotlivcov, ale aj prostredníctvom cirkvi ako celku. Každodenný život v cirkvi, charakterizovaný povzbudzovaním, modlitbou a spoločenstvom, môže znieť veľmi „obyčajne“, ale na Božích ľudoch nie je nič obyčajné. Sú Duchom naplnenou komunitou; sú Božím svätým chrámom. Už sme hovorili o tom, že Duch prebýva v každom kresťanovi, rovnako ako Boh prebýval v starozmluvnom chráme. Táto pravda je veľmi dôležitá, Pavol však hovorí aj to, že cirkev sa buduje *spolu* na Boží príbytok v Duchu Svätom (Efezanom 2, 19-22). To znamená, že Duch nielenže prebýva v každom jednom z nás, ale prebýva aj uprostred nás ako celku. Cirkev je taká dôležitá pre Božiu misiu na zemi, že on prebýva uprostred nás, aby nám dal moc konať dielo, pre ktoré nás povolal.

7. *Ako spájate svoje sily s inými členmi tela Kristovho, aby vás mohol Duch použiť na naplnenie Božej misie na zemi?*

Duch Boží v cirkvi

Na to, aby ste mohli zakúsiť všetko, čo Duch ponúka, musíte byť v blízkom spoločenstve s inými kresťanmi. Boh nás stvoril tak, aby sme fungovali v komunite veriacich – každý so svojimi vlastnými duchovnými darmi. Zanedbávať váš miestny zbor znamená odrezať sa od jednej z najmocnejších služieb Ducha Svätého.

Všetci veriaci potrebujú duchovné dary iných veriacich. Potrebujeme ich učenie, vedenie, povzbudzovanie, milosrdenstvo a dokonca aj ich láskyplnú konfrontáciu, čo je len niekoľko z mnohých darov. Zároveň sa však zamyslite aj nad tým, ako Duch Svätý obdaroval *vás*. Ako máte slúžiť svojim kresťanským bratom a sestram?

8. *Modlite sa. Ďakujte Bohu za neuveriteľný dar Ducha Svätého. Proste ho, aby vás posilnil pri nasledovaní a spoliehaní sa na moc Ducha vo svojom živote. Modlite sa, aby Boh konal cez život vášho zboru a prinášal uzdravenie, nádej a zmenu do sveta okolo vás.*

Pozrite si video k tejto kapitole na multiplymovement.com.